

פרשת שלח

כ' סיון תשפ"ג
שנה י"ד גליון תרס"ג

עִטְרַת שְׁלֹמֹם

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ז

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיֵּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמִטָּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלְחוּ: כָּל גִּשְׂיָא בְהֶם (יג ב)

עטרת ראשנו

דברי תורה מז"ק אדמו"ר שליט"א

והנה בנין פרצוף רחל הוא ע"י הכ"ב אותיות התורה, כמבואר בעץ חיים שער טנת"א (ש"ה פ"ג). וז"ל: כל העולמות נבראו ע"י כ"ב אותון שבמלכות, וגם יש בה ה' אותיות מנצפ"ך, שהם ה"ג היוצאין מז"א אליה, ועי"ז נגמר פרצוף רחל עי"ש. וזהו אמרו את ארץ כנען היינו את מרמזו לכ"ב אותיות שמאל"ף עד תי"ו, וצריכים להמשיכם לארץ שהוא בחינת רחל. ועי"ז יהיה הקץ הגאולה, וזה מרמזו כנען בגי' ק"ץ.

ועי"ז יהיה יחודא תתאה כמו יחודא עילאה, וזהו אמרו איש אחד איש אחד היינו שיחודא תתאה ג"כ יסיימו בתיבת אחד כמו יחודא עילאה, כדאיאת בזה"ק (ח"ב קלד). וז"ל: ואי תימא, הא כתיב אחד לעילא, ולתתא לא כתיב אחד. ועד הוא אחד, בחלופי אתון. אתון דדכורא לא מתחלפי, אתון דנוקבא מתחלפי, דהא שבחא דדכורא על נוקבא. ובגין דלא תשלוט עין הרע, אנן מחלפי אתון, דלא אמרינן אחד באתגלייא. ובזמנא דאתי, דיתעבר עין הרע מעלמא, ולא תשלוט, כדון יתקרי אחד באתגלייא. בגין דהשתא דההוא סטרא אחרא אתדבק בהדה, לאו איהי אחד, אלא דאנן מייחדין לה בלחישו, ברזא דאתון אחרנין, ואמרי ועד. אבל בזמנא דאתי, דיתפרש ההוא סטרא מינה, ויתעבר מעלמא, כדון יתקרי אחד ודאי, דלא יתא בהדה שותפו ודיקו אחרא, כמה דאת אמר 'ביום ההוא יהיה הוי"ה אחד ושמו אחד' (זכריה יד) באתגלייא בהדיא, ולא בלחישו, ולא ברזא עי"ש. וזהו למטה למ"ט האותיות שיש לשמיע וברוך.

ואח"כ ע"י שיהיה זון שלימים יתן ז"א למלכות בעת הזווג ג"כ את ה' חסדים כידוע (עץ חיים שער כה ד"א), וזהו אמרו תשלחו בגי' ה"פ חסד, שהמרגלים יגרמו שז"א ימשיך את ה' חסדים למלכות, ועי"ז יהיה תיקון השכינה, ויזכו דור המדבר להיכנס לא"י, ויהיה הגאולה השלימה.

רעוא דרעיון תשפ"ב לפ"ק

וקיום בארץ ישראל, ויזכו להשראת השכינה שמבחינת רחל.

ולכן שלח להרגל את הארץ ראשי בני ישראל אלו, כי הרי איתא בלקוטי תורה ממרן הארז"ל ז"ל: הנה תמצא, שיש שינוי כאן לפרשת במדבר (א טז), כי שם כתיב 'ראשי אלפי ישראל המה' וכאן כתיב 'ראשי בני ישראל הם'. אך הענין כי מה שאמר יוסף במצרים 'מרגלים אתם' (בראשית מב ט) רמז להם על דבר זה, כי אתם תהיו מרגלים בכניסת הארץ, אך יהושע למטה אפרים לא היה ממרגלים. והנה הענין כי עתה בכניסת הארץ רצה הקב"ה להתעבר נפשות הי"ב שבטים באלו הי"ב נשיאים, כדי לחזק אותם שלא יחטאו, ועכ"ז לא הועיל, ולז"א הש"י ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל בני ישראל ממש, כי הם הי"ב שבטים, להם אני נתן את הארץ, עתה בסוד העיבור שנתעברו בסוד י"ב אלו, לכן שינה כאן באמרו ראשי בני ישראל ולא אמר אלפי, כי הלא אלו בני ישראל עצמן אותן הראשים שהם י"ב שבטים עצמן עי"ש.

נמצא שהמרגלים האלו נתעברו בהם הי"ב שבטי יה, וכמו שבמצרים עשו הכנה להשראת השכינה לבני ישראל, כן עכשיו יעשו הכנה לדור המדבר להשראת השכינה בארץ ישראל שהיא מבחינת רחל.

ולפי"ז יש לפרש ויתרו עפ"י מה שכתב אא"ז הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זלה"ה בספה"ק היכל הברכה, וז"ל: וסוד תרו בגי' מלוי אדנ"י, להיכלל לאה ברחל באחדות אחד להשלים קומתה עשר ספירות עי"ש. היינו שמשו רבינו שלח אותם כדי שהם יתקנו ויעשו מקום להשראת השכינה בארץ כנען מבחינת רחל, ועי"ז היכלל לאה ברחל, ויהיו דור המדבר ראויים להיכנס לארץ ישראל. ואותיות ו"י היתרים של תיבת ויתרו מרמזו לתיקון ז"א, שמתחילה היה בו' ספירות לבד, וצריכים לבנותו בכל ה' ספירות, ועי"ז יהיה היחוד השלם של זון בכל קומתם.

פרש"י שלח לך לדעתך, אני איני מצווה לך, אם תרצה שלח. אם כן צריך להבין למה באמת שלח משה רבינו את המרגלים לארץ ישראל מאחר שהקב"ה לא ציווה.

ואפשר לומר הטעם, שמשו רבינו רצה לעשות הכנה לדור המדבר שהם היו מבחינת לאה, ויהיו ראויים להשראת השכינה שמבחינת רחל שהוא בחינת ארץ ישראל, וכמו שאיתא בעץ חיים (שער לב פ"ה) וז"ל: דור המדבר הם יוצאים בחצי התחתון של זעיר, שהוא מן החוזה ולמטה, וגם ב' האורות של הטבור והיסוד הנוכרות הם יוצאות למטה מן החוזה, ולכן מתערבים יחד, אבל להיות כי האורות האלו הם יוצאים מנופת דזעיר, וסיבת האורות האלו הם מחמת ריבוי האורות של אימא המתפשטים תוך גופא דז"א. לכן הם בוקעים גוף זעיר, וכיון שמוצאים פתח פתוח שהם פי הטבור ופי היסוד דזעיר, יוצאים דרך שם לחוץ, ונמצא כי האורות האלו עיקרם מן אורות דאימא, ולכן אין להם שייכות עם דור המדבר שהם אורות אבא, ולכן ננסו יהושע וכלב בארץ ישראל שהיא רחל שהיא מצד אורות אימא, ובפרט כי אלו השנים הם האורות גדולות מאד, כי יהושע וכלב לבדם לוקחים כל ה' האורות האלו, ולכן היה בהם כח ליכנס לארץ. וזש"ה 'ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההם ההולכים לתור את הארץ' (במדבר יד לח), פי' כי גם הם הלכו בחברת האנשים המרגלים ההם, אע"פ שאינם מכללם, ולכן נתקיימו וחיו ולא מתו עי"ש היטיב.

ולפי"ז יש לומר שמשו רבינו רצה שדור המדבר כן יהיו ראויים להיכנס לארץ ישראל, ויהיו ראויים להשראת השכינה שמבחינת רחל, וכמו שראה אצל יעקב אבינו שטרם בואו למצרים שהיה ערות הארץ, ושבטי יה לא היו ראויים להיכנס שם, ולכן שלח את יהודה 'להורות לפניו גשנה' (בראשית מז כח) ופרש"י לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה. היינו שעשה הכנה להשראת השכינה במצרים, וממנו למד משה רבינו לשלוח את המרגלים כדי לעשות הכנה ותיקון, כדי שדור המדבר יהיה להם אחיזה

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו ז"ע

וישלח אתם משה לתור את ארץ כנען ויאמר אליהם עליו נה
בנגב ועליהם את החר (י"ז).

'אלהם' חסר יוד. כי נסתלק מהם אור של משה רבינו, הכנעה באמת ואמונה שלימה, להאמין שאין שום מציאות בלתי השם יתברך, וכל הקטנות והיסורים והצער והסתלקות המוחין והחיות כמעט שנאבד, והתגברות מדות רעות ואהבות רעות, אלו ידעו והאמינו באמונה שלימה שאין שום מציאות דבר קטן ודבר גדול בלתי השם יתברך, ואלופו של עולם בכל תנועה, אז יתפרדו כל פועלי און (תהלים צב ז) וכל החשכות והיסורין מרירין נמתקין לאור צח חיים ושולם. ואלו היו מאמינים באמת באלופו של עולם, כשירדו למקום החשכות והרע והאופל וצלמות והיו טועמין טעם מר, ובאמונה שלימה שאין שום מציאות בלתי אור אין סוף ואין דבר נפרד מאורו, היו ממתקין כל הדינים, והיו מעלין המלכות עד אין עליון. אלא שהם הפרידו, באמנם שמדה זאת משכלת ואוכלת כל עלמא, והקליפה שכנגדה גובר הרע מאד מאד חזק ממנו, וכיון שבא עליהם ההורו מינות והפרידו, נדחו מכל וכל ונעשו רשעים גמורים, כי בנקל יכולין להיות נדחה מכל וכל כידוע. וזה 'אלהם' חסר יוד, שהם ברהור רע שלהם נחסר מהם היוד, אבל משה כשאמר להם אמר 'ועליהם' ביד מלא.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשבעה מנצחיה (יד ד).

אפשר לפרש בדרך רמז שזה ידוע ממרן האריז"ל (פעי"ה שער חג המצות פ"ז) שמצרים אותיות מצ"ר ה"ם. והכוונה שהשכינה הקדושה הוא במערב כמאמרם ז"ל (בבא בתרא כה), וים הוא במערב בארץ ישראל, וזה צריך כל אדם להתפלל על המצר ים שלא יהיה יותר בגלות, שהקב"ה יאמר די לצרותינו. וזה יהיה רק אם יש אחדות ואהבה ורעות, כי סיבת חורבן בית שני הוא על

תעשו' למטה 'ככה תעשו לאחד' הידוע אחדות עולם האצילות, 'כמספרם' שעולה למספר גדול אלפים ורבות.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

והיה פאקלכם מלכם הארץ תרימו תרוגה להו"ה (טו ט).

איתא בלקוטי תורה (פ' עקב) שצריך כל בר ישראל להעלות ניצוצין קדישין מכל מאכל שהוא אוכל. ולפעמים נופל איזה חתיכות צרור הוא ג"כ בהשגחת א"ס ב"ה, שיש בצרור הזה ניצוץ, והוא אז בבחינת דומם, וכשבא עת זומן לניצוץ הזה לעלות לשרשו, והוא שייך לאיש הזה שיעלהו מבחינת דומם לבחינת צומח חי ומדבר, אז עבור זה נופל צרור ההוא למאכל הזה, והאיש הזה אוכל אותו צרור, ועל ידו מעלה אותו הניצוץ לבחינת חי ומדבר, שהוא אדם בא ישראל, כנודע. לזה מזהיר הכתוב 'והיה באכלכם מלחם הארץ' של עולם העשיה הזה, אזי תדעו ש'תרימו תרומה לה' והבן.

'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים
אחריהם (טו לט).

כי אף שבאמת למי שאין לו דעה מיושבת כל צרכו, אז שהוא עדיין רך בשנים ולא זיכך עדיין המדות יכול להזיק לפעמים, וירא לנפשו מלמוד בזוהר ויאמר, איך אקרב לאש להבת שלהבת, שלא יהא סופי חלילה כאלישע, ולזה אמר 'ולא תתורו אחרי לבבכם' כי הקב"ה מלא רחמים, כי גם זה היה מצד מינות של אלישע, שלא רצה לשוב בתשובה, אבל הקב"ה מקבל שבים ומלא רחמים וישמור אותך מכל רע, ובפרט שספר הזוהר מלא מוסר, וכל אות ואות של ספר הזוהר וכתבי מרן הרח"ו דוקא, וספר שערי אורה, הם תקונים גדולים לנשמה לתקן כל הגלגולים, וכן כל מעשה מרכבה, ובפרט כשתהיה דבוק לצדיק אמת, אל תירא ואל תחת. וכל לימודך יהיה כדי לעשות נחת רוח לפני, תשיג נעימות אורות חצוצות מתוק מדבש והכנעה גדולה באהבת ישראל.

'נוצר חסד' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

שנאת חנם כמו שאמרו חז"ל ביומא (ט ע"ב). וזה ידוע מספרים הקדושים (פעי"ה שער הלובל פ"א) שישראל אותיות ל"י רא"ש. היינו שהקב"ה נקרא 'ראש' שהוא הראש של כל בני ישראל עם הקודש בכל מקום שהם לטובה ולברכה אכיה"ר. וזה שחשבו לתקן עון המרגלים ואמרו 'ויאמרו איש אל אחיו' שכל אדם היה קורא לחברו 'אחיו' שהיו באהבה ואחדות, 'נתנה ראש' שכל תפלתו הוא לא על גשמיות רק על רוחניות לתועלת השכינה הקדושה, 'ונשובה מצרימה' ששוב את הים בחינת השכינה הקדושה שהוא בגלות במצר ולא יהיה עוד בגלות אכיה"ר ירחם השם יתברך במהרה בב"ג צ'אכיה"ר.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה
כמוצרים ועד הנה (יד ט).

רצונו לומר שמשוה רבינו ביקש מהקב"ה ואמר, שישלח לתפלות אלו שאינם הגונים לפניך, 'כגודל חסדך' וזהו 'סלח נא' לתפלתם כי אין נא אלא לשון תפלה, שהיא מלאה מחשבות זרות, שנחשבים לפניך לעון של 'העם הזה', אעפ"כ תסלח להם 'כגודל חסדך' ולא לפי מעשינו אלא דייקא כגודל חסדך. כי בימים הקדמונים בימי האבות והתנאים ושאר הצדיקים הראשונים, לא היה ניכר גודל חסדך, כי הם היו ראויים לכל השפעות טובות בזרוע ולא בחסד. אבל אנחנו שאינם ראויים לזה ומלאים עונות ופשעים נגדך, אז דייקא ניכר גודל חסדך, שאע"פ שאין אנחנו ראויים לקבל כל אלו השפעות, אעפ"כ הקב"ה משפיע להם, אז ניכר גודל חסדך. 'וכאשר נשאתה' לשון נשיאות כפים, היינו כאשר הגביה אתה 'לעם הזה מצרימים' מכל מצור שהיה להם לישראל מאז 'ועד הנה'. כן תגביה מרוב חסדך את ישראל מכל מיצר שלהם.

'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

כמוסר אשר תעשו ככה תעשו לאחד כמספרם (טו יט).

'לאחד' בקמץ הידוע. כי הענין שכתב החסיד לבת אש ב'ספרו חובת הלבבות', שהצל למטה נד ממקומו משהו, ולמעלה שמש הלך אלפים פרסאות, כן בכל המצות והתורה והיראה, וזהו 'כמספר' קטן 'אשר

המרגלים לא לקחו מוסר ודברו על משה כמו מרים, ובעלה כלב התגבר ע"ז הרוח ודבר טוב על משה, א"כ עמד בניסיון הנורא, לכן בדין שיטול שכרו, שיקח את חברו, שמשם לקחו הפירות, והיתה להם כוונה מיוחדת, שרצו שגם כלב יתפס אחריהם, מטעם דברי מרן **הבעש"ט** (בעש"ט עה"ת נח אות קנז) שעבדים והפירות הם מחלקי הנפש של האדם וכו' עיי"ש, והנה חברון היתה עתידה להנותן לכלב, א"כ חברון וכל פירותיה מרוח ונפש של כלב, ע"כ היה יכול בנקל להתפתות לחלוק על משה, והתגבר כלב ע"ז ולא חלק על משה. וזה מרמו מש"כ **'ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו'** מצד אשתו לדבר ולחלוק על משה, ע"י שהיה בו ר"ח אחת עם אשתו מרים, והביאותיו אל הארץ אשר בא שמה היינו כי אתן לו את חברון מדה כנגד מדה כהנ"ל, וזה דבר נפלא בס"ד.

'פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

איש ואשתו הם ממזל ושורש אחד, ע"כ הקב"ה מזווגן זה בזה כדברי חכמו"ל (סוטה ב) ארבעים יום קודם יצירת הולד וכו', והנה משה רבינו ע"ה, יען היותו גדול מכל ישראל כדברי חכמו"ל (רש"י שמות יח א) שקול משה כנגד כל ישראל, ומזלו היה גדול ככל כלל ישראל, לכן לא נמצא בת ישראל שיהיה כ"כ מזלה גדול, שביכלתה להגיע למזלו של משה שתוכל להנשא לו ולהיות לעזר כנגדו, לכן היה מוכרח ליקח גיורת, יען שבאה בנדבת לבה להתגייר מפני האמת לעבוד את השי"ת, ביכולתה לעלות למזל גדול עד שלקחה את משה שהיה שקול כנגד כל ישראל עיי"ש כל הענין לדרכו בקודש. והנה ידוע (סוטה יב) דמרים היתה אשתו של כלב אחות משה, א"כ כלב עם מרים היו משרוש ומזל אחד, ויען שמרים דברה דבה על משה, א"כ היה לו ג"כ לדבר דבה על משה משרוש אחד עם אשתו מרים דברה באחיה, א"כ כלב התגבר ועמד בניסיון נגד 'הרוח' הזה של אשתו, ודבר טוב על משה, וגם כאשר

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו
אל הארץ אשר בא שמה וירעו יורשנה (יד ד).

הנה רש"י ז"ל פירש. למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקחה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר ע"כ. ולכאורה מה השייכות דבת מרים לדבת מרגלים. והנה מבואר בספר גבורת ד' **'ממוה"ל מפראג** זצ"ל (פרק יט), מפני מה לא לקח משה רבינו ע"ה אשה מגזע היוחס מוצר קודש כמו שאהרן לקח את אחות נחשון, רק לקח את צמורה בתו של יתרו בת גר. ומבאר הענין, כי

הרה"ק רבי שלמה בן רבי אלעזר שפירא זצ"ל אב"ד סטריזוב ומונקאטש בעל ה'שם שלמה' כ"א סיון תרנ"ג

בית אביו

נולד כבן הגדול לאביו הרה"ק רבי אלעזר שפירא זצ"ל בעל ה'ידועי בינה' אב"ד ריבאטיטש, סטריזוב, ובסוף ימיו בלאנצהוט. בנו הגדול של הרה"ק רבי צבי אלימלך שפירא זצ"ל בעל ה'בני יששכר' אב"ד מונקאטש ועוד, ובסוף ימיו בדינוב. ולאמו הרבנית מרת טאבא חוה ע"ה, בת הרה"ק רבי יהושע מדוקלא זצ"ל ונכדת בעל ה'פני יהושע' וה'מגיני שלמה'. בעת שאמו היתה מעוברת הלכה לבית חמיה בעל ה'בני יששכר' לשפוך את תוגת ליבה אחר שלפנ"ז נפטרה בעודם בקטנותם שני ילדות, ולבה היה בל עמה מה יהיה עם העובר הזה, וכשננסה לבית חמיה קראה לה חמיה ואמר לה: אל תבכי ואל תתאונני, מזה העיבור תתבשרי בשורות טובות, והילד שיוולך לך אור גדול יהיה. ביום ז' דחנוכה שנת תקצ"ב נולד בעיר ריבאטיטש, בזמן שאביו שימש שם ברבנות, ושליח הגיע מבית הסבא בעל ה'בני יששכר', שהיות שהימים ימי שלגים וקשה עליו להגיע לברית המילה, אך יקראו שמו בישראל שלמה בהטעימו כי שלום ואמת יהיה בימיו. כשגדל הנער שלחו אביו מפעם לפעם בצל זקינו הקדוש שחיבבו עד למאוד, והיה מושיבו על ברכיו בשעת אמירת דברי תורה, והראה לו אהבה וקירבה יתירה, וזכר בגדלותו מה שראה בקטנותו בבית זקינו.

בתורת הח"ן, ידוע שרבינו בעל ה'דמשק אליעזר' היה רגיל לנסוע לכפר פטרוניא אשר על יד מונקאטש, כי בעיר מונקאטש היה קהילה גדולה של עדת חסידי קאמרנא אשר נתיסדה עוד בחיי רבינו בעל ה'היכל הברכה', ורבינו בעל ה'דמשק אליעזר' אשר מדתו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום היה נר לרגליו, לא היה שובת במונקאטש בכדי שלא לצער לרב העיר הרה"ק רבי שלמה, רק היה שובת בכפר פטרוניא על ידו ושם היו באים חסידים ואנשי מעשה לחזות בנועם זיו קדשו. פעם כאשר היה שם ביום ראש חודש ביקש ממנו הרה"ק רבי שלמה שיערוך את שלחנו אשר לפני ה' בתוך העיר, וגם הוא יבוא אצלו על סעודת ראש החודש, בתוך הסעודה הפליא רבינו בעל ה'דמשק אליעזר' על מימי העיר שהם מתוקין, ואמר בדרך צחות: הלא בכל עיר שגר שם רבי-אדמו"ר מימי העיר אינן מתוקין, אבל אפשר בגלל שאתם לא רק רבי אלא גם רב לכן מימי העיר מתוקים. וביקש רבי שלמה מרבינו שיספר לו סיפור מזקינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מפנישטוב זיע"א, וסיפר לו, וכן סיפר על גדולת הרה"ק בעל ה'בני יששכר', כשנפדו הראה על נכדו בעל ה'מנחת אלעזר' שיברך אותו שיזכה לבנים, הפטיר רבינו בעל ה'דמשק אליעזר' ואמר: כשיבוא אלי יהיה לו בנים, לאחר שנתחתן בזו"ש עם נכדת רבינו בן לבנו הרה"ק רבי יעקב משה מקאמרנא זצ"ל, אז הבינו למפרע את דברי רבינו וממנה נולדה לו בתו יחידתו.

שמעלקא בן הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב למלאות מקומו, ועמו ישמש לסגן רב העיר חתנו רבי שלמה. אז נסע רבי שלמה אל עיר הבריה לבוב, לקבל הורמנא משני הגיסים גדולי העיר בעלי מפרשי הים, הגאון רבי יוסף שאול נאטנזון, והגאון רבי מרדכי זאב איטינא, הרבנים נתפעלו מגודל ידיעתו ונתנו לו כתב ההכתרה על נייר מוזהב, בהגיעו חזרה לעירו ערערו אהוי העיר ביוזעם שהגאונים בעלי מפרשי הים, ובפרט הגאון רבי מרדכי זאב נותנים הורמנא לכל אברך בנש"ק, ע"כ למען השלום נסע וקיבל הורמנא מהגאון רבי אברהם תאומים אב"ד זאברוב שאינו נמנה על עדת החסידים, כשבתנו אמר עליו שמצא לפניו אברך שלם ובקי, אך עם חסרון אחד שהוא נמנה על עדת החסידים. אחר שנתקבל לסגן רב העיר תיקן בדקי העיר וחיזק חברות משניות וכדו' ובתי המטבחיים שיהיו בכשרות, לאחר שעזב אביו את משרת הרבנות בעיר סטריזוב לטובת העיר לאנצוהט, מילא בנו רבי שלמה מקומו ברבנות ולמעלה מכ"ד שנים שימש ברבנות העיר, בשנת תר"ם נתקבל לרב העיר הגדולה מונקאטש מקום אשר זקינו בעל ה'בני יששכר' שימש מקדם ברבנות, בעיר מונקאטש התחיל לנהוג באדמו"רות וחסידים, והרבה מחסידי צאנז דבקו בו אחר פטירת הרה"ק מצאנז זיע"א.

עם רבותינו הקדושים

בית חמיו

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ששמע מזקינו הגה"ק רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל ה'פרי חיים', ששמע מהרה"ק רבי חיים אלעזר ממונקאטש זצ"ל בעל ה'מנחת אלעזר', שכשיצא לאור הספר הקדוש ה'היכל הברכה', מרבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א, בו גילה רבינו את גודל זרועו וכוחו בחכמת הח"ן, ובתורת החסידות הצרופה לנו מרבינו אור שבעת הימים הבעל שם טוב זיע"א, עלה בדעתו של זקינו הרה"ק רבי שלמה לנסוע ולהסתופף בצילו, ולהיות חד מן חבריה קדישא דיליה, אך נתעכב הדבר ובסוף לא יצא אל הפועל, וכל ימיו התאונן על שלא זכה לראות פני אלוקים חיים. וכן מסופר שפעם אחת כשהגיע בעל ה'מנחת אלעזר' אצל חמיו הרה"ק רבי יעקב משה מקאמרנא זצ"ל, והיה יום הקריאה, ומנהג רבותינו הקדושים (כמבואר בשו"ט סי' קמא סק"ד) שהבעל קורא עומד מימין העולה, ובעל ה'מנחת אלעזר' שינה ממנהג המקום ועמד לשמאלו של הקורא, בלילה בא אליו זקינו הרה"ק רבי שלמה בחלום והוכיחו על שלא היה ירא לשנות מאתרא דמר רבינו הקדוש בעל ה'היכל הברכה'.

עם רבינו שר בית הזוהר הגאון הקדוש רבי אלעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר' היה בידידות גדולה, והיה להם חילופי מכתבים

בשנת תקצ"ח עבר אביו לשמש ברבנות בעיר סטריזוב, ובתחילת שנת ת"ר כשהוא אך ורק בן שמונה שנים, זיכרו בו נכבדות עם האשה ח' פרומא רבקה בת הרה"ק רבי יקותיאל שמעלקא זצ"ל בנו של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זצוק"ל, והיתה מצד אמה נכדת בעל ה'לבושים'. ושלה המחותרן שליח לנסות החתן ולבחנו, ומצא חן וחסד לפניו, וגמרו ביניהם שיסעו לבית הסבא בעל ה'בני יששכר' ולגמור השידוך, בינתיים נתעכב הדבר עד שביום ח"י טבת תר"א נסתלק בעל ה'בני יששכר' לחיי עולמים, וביום ט' תמוז תר"א נגמר השידוך בכי טוב בעיר נאדבורנא. וקבעו זמן החתונה לשנת תר"ו אחר שהחתן יכנס לעול תורה ומצוות. החתונה נחגגה ברוב צהלה ורינה בעיר סאסוב, והחתן נשאר לגור בבית חותנו בעיר סאסוב. בעיר סאסוב נתיידד עם רב העיר הגאון רבי נחמיה שיהיה עוד רב העיר בזמן זקינו הרה"ק רבי 6 משה לייב מסאסוב זצוק"ל, ומסר לו הנהגות ופסקים מזקינו, וכן נתיידד עם הגאון רבי יואל אשכנזי אב"ד זלאטשוב שעל יד סאסוב, וכמה פעמים קראו לפניו שיבוא לשמש כדיין לפניו בדו"ד בין איש לרעהו.

נזר הרבנות

בערך שנת תר"ט נסתלק רב העיר סאסוב הגאון רבי נחמיה הנ"ל, נמנו אנשי העיר לקחת את רבי

בצל צדיקים

רבות הסתופף בצל הרה"ק רבי מאיר מפרימשלאן זצ"ל, וכל עניני זיווגו וזמן נישואיו קבע ע"פ דברי הרה"ק מפרימשלאן. וכן נסע עם אביו אצל הרה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ זצ"ל והרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זצ"ל והרה"ק רבי מרז"ץ זצ"ל והרה"ק רבי שלום מבעלזא זצ"ל, ובמקומות הנ"ל נזדמן ג"כ להיפגש עם שאר גדולי וצדיקי הדור, כן נתיידד עם הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצא זצ"ל, ובסוף ימיו נעשה תלמיד מובהק להרה"ק רבי חיים מצאנז זצ"ל ונסע אליו רבות למועדים ולרגלים.

הסתלקותו

בשנתו האחרונה ובפרט בזמן האחרון, ראו איך שמתכוון לעבור לעלמא דקשוט, ונחלש גופו עד למאוד מיום ליום, יום קודם הסתלקותו כתב צוואה בין השאר כתב שלא להדפיס שום דבר מכתביו, ולמחרתו בליל כ"א סיון תרנ"ג אחר הכנה דרבה כשעה אחר צחות לילה נסתלק, וכבוד גדול עשו לו במותו ונטמן בעיר מונקאטש, השאיר אחריו בנו הגדול רבי צבי הירש זצ"ל שמילא מקומו במונקאטש בעל ה'דרכי תשובה', ובנו השני רבי משה יהודה לייב זצ"ל שמילא מקומו בסטריזוב.

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם
ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת
הכנף פתיל תכלת. (במדבר טו לה)

ענין מצות ציצית

ברכה על טלית קטן

כסות המיוחד ליום שיש לה ארבע כנפות או יותר, ותהיה מדתה לכתחלה שיעור אמה של תורה על אמה לפניו וכן לאחריו, וישער בזה שיהיה הקטן מתכסה בו ראשו ורובו והוא קטן כבר שית כבר שבע, ואז אף שבמדינות הללו אין דרך לילך בבגדים הללו בשוק אין בזה כח לפטור מצות ציצית, ולכן טלית גדול במדינות אשכנז שאין דרך לצאת בו לשוק, וכן טלית קטן במדינות הללו אף שאין גדול יוצא בו עראי לשוק, אבל אין זה מחמת קטנות אלא מחמת שאנו דרין בין הגוים, אין בזה כדאי לפטור ממצות ציצית, ולכן מברכין על טלית קטן בלי ספק, ועוד שבאמת יוצאין בו עראי, כשהולך לפעמים דרך עראי במלבוש שקורין חלאט בלי חגורה ופתוח לפניו וטלית קטן נראה וזה עושיין אף אנשים חשובים, וזה לא יעלה על הדעת שהטלית בעיניו על כל מלבושיו, ולכן מברכין בלי ספק על טלית קטן, **וכן נהגו כל הצדיקים והגדולים שבזמנינו.**

'אוצר החיים' במדבר קד: קה.

על טלית קטן של צמר שרחבו אמה וארכו שני אמות, יכול לברך בלי פיקפוק 'להתעטף בציצית'. כך כתבו רוב הפוסקים שהלכה כמותם, וכמעט כולם הסכימו, אם יש בו שיעור שהקטן מתכסה בו אף שהגדול בוש לצאת בו חייב בציצית. וכל זה כשהגדול בוש לצאת מחמת קטנותו, אבל מחמת שלא ילעיגו עליו הגוים ואנו דרין ביניהם דבר פשוט שחייב בציצית, מי שיש לו מוח ושכל ישר יודה בזה דאם לא כן תיפטור כל בני האשכנזים מציצית שהם אינם הולכין בשוק בטלית, אף בשבת אינם הולכים בו, ואין זה אלא חוכא ואטלולא ובאמת אף אם יתעקם אחד ויתפוס שלו אמור לו שדרך בכל המדינה זאת בימי הקיץ לילך במלבוש חלאט פתוח לפניו והטלית קטן נראה מבחוץ אף בשוק הולכין כך החשובים בדרך עראי, **וכן נהגו כל הצדיקים וגדולי הדור וגאוני ארץ וכן נהג מרן הקדוש האר"י זצ"ל** (פע"ח שער הציצית פ"א) לברך על טלית קטן.

'שולחן הטהור' סימן ח ס"א

מצות עשה להסתכל בציצית

מצות עשה להסתכל בציצית. שנאמר (במדבר טו לו) 'וראיתם אותם, אמת שהוא מצוה גמורה ולא יבוא למנין, דהא תכלת ולבן הם מצוה אחד, ואין מעכבין זה את זה, אעפ"כ לאחד יחשב. וביאר **רבינו משה [הרמב"ם]** הטעם, שצריכין להסתכל במצוה אל

הענין, כי הכוונה במצות ציצית, לראות ולזכור כל המצות לקיימם, אם כן כלל הדברים המחויב בזכרון ימנה למצוה אחת התכלת והלבן, והראיה בהם לזכור המצות, שזה עיקר הכוונה במצות ציצית, עיין שורש אחד עשר.

'אוצר החיים' הקצר, אות לד

מצות עשה להסתכל בציצית כל שעה, ובפרט בשעת אמירת פרשת ציצית, ואין צריך להסתכל אלא בשנים שלפניו, ובשעת קריאת שמע יאחו כל הארבע בין קמיצה לזרת, ובשעת פרשת ציצית יקחם גם כן ביד ימין ויסתכל בהם, ויהיו בידו עד 'לעד קיימת ונאמנים לעד', ואז ישק הציצית ויסירם מידו.

'שולחן הטהור' סימן כד ס"א

להפריד הציצית

טוב שיהיו חוטי הציצית נפרדים לגמרי, אף בשבת יכול להפרידם אם לא שנסתככו הרבה.

'שולחן הטהור' סימן ח ס"ה

טלית טעריקיש

ראוי לכל ירא שמים לקנות לעצמו **טלית קטן וטלית גדול טעריקיש**, שאין בו חשש שעטנו ולא חשש עירוב צמר גפן.

'שולחן הטהור' סימן ט ס"א

ותהיה הכסות של צמר או של פשתים, ואז חייב בציצית מן התורה, אבל של שאר מינין אינו חייב אלא מדרבנן, **וטובים היו הדורות שלפנינו שהיה מדקדקין להיות להם טלית [גדול] וטלית קטן טעריקיש**, שהוא מצמר בלי חשש שעטנו, ועכשיו נתפרץ הדור וקונין טליתים ממדינות הללו, וחקרתי הרבה שהטויה הוא רוב צמר גפן וגם יש בו חשש שעטנו, ולכן כל ירא שמים יקנה לעצמו טלית טעריקיש והוא ניכר.

'אוצר החיים' במדבר קה.

המניחים חלל שיעור אצבע הוא מנהג בורות

שני הציצית שכנגד ראשו יקשרם למעלה וכשהטלית מונח לפניו יהיה נוטף על הקרן, ושלמטה יקשרם מן הצד וכשהיה תלויים למטה יהיה נוטפים על הקרן, ויכול לקשרם היטב, שלא יהיו חוזרים חלילה, והמניחים חלל שיעור אצבע הוא מנהג בורות.

'שולחן הטהור' סימן יא ס"ב

ארבע אמות בלא ציצית

ישראל קדושים נהגו שלא לילך אפילו ארבע אמות בלא ציצית (שבת קיח: מגילה כח.), אף על פי כן אם עומד ממתנו ורוצה לילך לבית הכסא תיכף, ילך בלא ציצית דהוה ביוזי מצוה ללבוש ציצית ולילך בהם לבית הכסא.

'שולחן הטהור' סימן יז ס"ב

מדת חסידות שלא לבזותו בתשמיש בזוי

ציצית שנפסלו לגמרי ועצי סוכה וסוכה ולולב ומיניו אחר החג מותר לעשות אף תשמיש דמאוס, זהו מהלכה, אבל מדת חסידות שלא לבזותו בתשמיש בזוי.

'שולחן הטהור' סימן כא ס"א

תשמיש בזוי

טלית של מצוה והציצית עליו שבלה אסור לעשות בו תשמיש בזוי לקנה עצמו בו מטינוף, אלא מניחים והם כלים מאליהם, אבל אם אין בו ציצית מותר לעשות בו מה שהוא רוצה.

'שולחן הטהור' סימן כא ס"ב

לשמה כדת התורה

בדור הזה אסור לקנות ציצית ורצועות אלא ממי שמכירו שעשה הכל לשמה כדת התורה, כי נפרץ הדור ומכשילין בציצית ורצועות פסולין.

'שולחן הטהור' סימן כ ס"א

טלית של מת

המנהג הנכון להסיר הציצית מטלית מתים ולתלותם בטלית אחר וליקח ציצית אחרים חדשים לתלותם בטלית של מת, וכשיקום בתחיית המתים יקום בלבוש עם ציצית ולא יתבייש כלל.

'שולחן הטהור' סימן כג ס"א

ובטלית של מת נכון להתיר הציצית ולכרכם בבגד אחר ולעשות בטלית של מת ציצית חדשים, ולא חל עליהם מצוה כלל.

'שולחן הטהור' סימן טו סק"א

עטרה לטלית

טלייה על הבגד מרוח אחת אינו חיבור משתי רוחות זו כנגד זו חיבור וכו'. א"ר יהודה בד"א בטלית אבל בחלוק מלמעלן חבור ומלמטן אינו חבור (כלים פכ"ח מ"ז). ר' יהודה סובר דכל אלו הפלוגתות והחילוקים בטלית שדרך להפכו מלמטה למעלה, ומזה ראייה למרן האר"י (פע"ח שער הציצית פ"א) דאין קפידא להפך הטלית, ואין צריכין עטרה לטלית כמנהג, וכו' ע"ש.

'מעשה ארג' כלים פרק כח מ"ז

לעשות ציצית לשמו יתברך

גרסינן בירושלמי (ברכות פ"ט ה"ג) העושה ציצית לעצמו מברך 'בא"י אמ"ה אקב"ו לעשות ציצית', לאחרים 'בא"י אמ"ה אקב"ו לעשות ציצית לשמו יתברך', נתעטף מברך 'להתעטף'. וכל אלו הברכות אני השפל איני מברך שלא לעבור על דברי חבירי, והמברך לא הפסיד, אף שאין צריך לברך המברך יתברך.

'שולחן הטהור' סימן יט סק"א